

АСТРОНОМІЧНИХ ТА МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Міжнародний центр (МЦ АМЕД) —

науково-дослідна установа, що займається астрономічними спостереженнями, астрономічним приладобудуванням та вивченням проблем екологічної та екстремальної фізіології. Створ. наприкінці 1992 за угодою між НАНУ та РАН. Осн. засн. — Гол. астроном. обсерваторія та Інститут фізіології ім. О. Богомольця НАНУ. Гол. дослідж. ведуться в зоні Приельбрусс (Пн. Кавказ), де на схилах г. Ельбрус розташовано медико-біол. лабораторію та астроном. обсерваторію. Науковці центру вивчають вплив на організм геліофіз. чинників та факторів гірського клімату, механізми адаптації організму та підвищення надійності його функціонування в екстрем. умовах. Розроблено та випробувано комплекс. метод реабілітації «постчорнобильських» хворих в умовах ступінчастої гірської адаптації. Результати застосування гіпокситерапії використовуються при підготовці спортсменів до змагань, для відбору й підготовки чл. високогірних та антаркт. експедицій, а також ін. спецконтингентів для роботи в екстрем. умовах. Найбільш високогірна в Європі обсерваторія розташ. на піку Терскол (3100 м над р. м.), який за прозорістю атмосфери в ультрафіолет. діапазоні та рівнем запиленості є одним із кращих спостереж. пунктів на тер. пострадян. країн, має в своєму розпорядженні 2-метр. телескоп системи Річі-Кретьєна-Куде, великий горизонтал. соняч. телескоп АЦУ-26 та декілька телескопів з діаметром менше 1 м. 1998 на 2-метр. телескопі було введено в дію 3-камер. спектрометр з роздільною здатністю до 200 000, що дає

змогу проводити спостереження з однаково високим спектрал. розрізненням як Сонця, так і зірок соняч. типу. МЦ АМЕД — співучасник багатьох програм міжнар. наук.-тех. співробітництва. На обсерваторії Терсколу проводяться сеанси синхронних спостережень змінних і спалахуючих зірок; на основі розробл. спеціалістами Центру оригін. методики спостережень і визначення орбіт геостаціонар. супутників ведеться відстежування в реал. часі виведення на орбіту, руху та корекцій орбіт цих супутників. Постійний моніторинг астероїдів поясу Койпера сприяє вивченню проблеми захисту Землі від загрози косміч. зіткнень. Досліджено комети, астероїди та супутники Юпітера і Сатурна: у 1996-97 на основі унікал. спостережень виявлено наявність іонів води у хвості комети Віртанена та зафіксовано викид газу з хвоста комети Гейла-Боппа.

Рекомендована література

1. V. Tarady, Ya. Yatskiv. The New 2m RCC Telescope in the Northern Caucasus for Modern Astronomical Research // Astronomical & Astrophysical Transactions. 1997. № 3;
2. K. Jockers, T. Credner. Beobachtungen des Kometen Hale-Bopp auf dem Berg Terskol // Sterne und Weltraum. 1997. № 2;
3. Галиев А. И. Российско-украинский телескоп обсерватории Терскол // Звездочет. 1999. Т 5, № 2-3;
4. Білошицький П. В. Науковий центр в горах // Світ. 1999. № 46-47.

В. К. Тарадій, В. Г. Годунова

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Астрономічних та медико-екологічних досліджень Міжнародний центр / В. К. Тарадій, В. Г. Годунова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-44541>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).